

Istraživanje i razvoj je hrvatski izvozni adut

O d životne je važnosti naše zemlje stvoriti strategiju održivosti naše industrije u sve konkurentnijem globalnom okruženju, odnosno moramo pronaći put da rezultate istraživanja, razvoja i inovacija proizvoda, rješenja i usluga koje čine dodanu vrijednost na tržištu pretvorimo u, slikovito rečeno, naš razvojni i izvozni adut.

U ekonomiji temeljenoj na društvu znanja, poslovni rezultati kao i ukupni ekonomski rast sve više ovise o razvoju i korištenju intelektualnog kapitala. Taj je kapital podijeljen u pet kategorija: istraživačko-razvojne aktivnosti, patenti, zaposlenici, softver i organizacijske prilagodbe. Iskustvo razvijenih zemalja kaže da se još uvijek favoriziraju R&D aktivnosti u odnosu na preostale četiri kategorije, međutim situacija se mijenja, a podrška balansira. Tako čak 19 zemalja OECD-a trenutačno ima porezne olakšice za svoje R&D aktivnosti dok njih šest nudi olakšice za obrazovanje zaposlenika. Europska unija je izrazito precizna u definiranju svojih prioritetnih područja te mjera podrške kojima će se osigurati općeprihvaćeni ciljevi rasta i konkurentnosti u generalnoj strategiji. Osnovni zahtjev industrije da bi održala svoju istraživačko razvojnu i inovativnu dimenziju odnosi se na dugoročni plan razvoja, ali i na kratkoročni plan održanja specifičnih kompetencija i tehnološkog vodstva prema izvrsnosti. S današnjom razinom informacijsko komunikacijske infrastrukture postaje irelevantno u kojoj zemlji radite, a sve važnije radite li u okruženju koje potiče i omogućava daljnji razvoj. Uz pretpostavku da postoji znanje i kompetentni ljudi, najvažnije je da postoje i ostali preduvjeti za konkurentnost. To uvelike ovisi o dodatnim financijskim instrumentima i strategiji određene države da svoj intelektualni kapital u istraživanju i razvoju iskoristi za napredak cijelog društva.

Kao što je već poznato Hrvatska najavljuje ambiciozne planove vezano uz razvojnu dimenziju svog strateškog opredjeljenja. Naime, cilj je Hrvatske dosegnuti razinu ulaganja od 3% bruto nacionalnog proizvoda u razvojne aktivnosti, a sada smo na 1,2%. U tom smislu Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa je nedavno kroz Zakon o izmjenama i dopunama zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, koji je stupio na snagu u svibnju o.g., prepoznalo važnost poticanja istraživačko-razvojnih aktivnosti i to putem poreznih olakšica za temeljna, primijenjena i razvojna istraživanja. Premda je to pozitivan znak, još smo uvijek daleko od cilja. Naime, zemlje Europske unije itekako vrednuju i odgovarajuće podupiru svoje razvojne i istraživačke

djelatnosti u strateški važnim sektorima, jer su svjesne da je to ulaganje u vlastiti dugoročni razvoj i jedini način da sustignu svjetske lidere poput Izraela koji već sada ulaže 4,7%, ili Švedske koja je na 3,9%, Finske 3,4% ili Japana s 3,2% BDP-a u istraživanje i razvoj.

AKO KAO ZEMLJA ŽELIMO UHVATITI KORAK S RAZVIJENIMA, MORAMO SE ODREDITI PREMA PRIORITETNIM SEKTORIMA TE MORAMO STVORITI STRATEGIJU ZA OSIGURANJE KONKURENTNOSTI SVOJIH ISTRAŽIVAČKO RAZVOJNIH POTENCIJALA JER RIJEČ JE O ATRAKTIVNIM IZVOZNYM ADUTIMA.

Dakle, i među zemljama EU postoje one koje se brže razvijaju jer su znale na vrijeme odrediti svoje razvojne prioritete i snažno ih poduprijeti. Kao primjer navest ću da je švedska Vlada krajem prošle godine usvojila strateški program reformi za razvoj i nova radna mjesta kojim redefinira svoju politiku vezanu uz konkurentnost i inovativnost. Zvuči gotovo nevjerovatno da je zemlja koja već sada ulaže 3,9% svog BDP-a u razvojne aktivnosti, zabrinuta znakovima slabljenja svoje istraživačko razvojne pozicije! Vrlo konkretno Vlada smatra da je potrebna sveobuhvatna dugoročna politika osiguranja kvalitetnih razvojno-istraživačkih aktivnosti koje će poduprijeti razvoj gospodarstva i povećati zaposlenost. Što više, preuzeli su više odgovornosti za podršku R&D aktivnostima

u prioritetnim sektorima kao što su ICT i biotehnologija. U tom smislu definirali su cijelu lepezu mjera i potpora kojima se potiču razvojne i istraživačke aktivnosti, obrazovanje i zapošljavanje i to direktno iz državnog proračuna. Sve ovo preduvjet je konkurentnosti na svjetskom tržištu što kao rezultat treba ubrzati razvoj gospodarstva i otvaranje novih, visokovrijednih radnih mjesta.

Isto vrijedi i za nas u Hrvatskoj. Ako kao zemlja želimo uhvatiti korak s razvijenima, moramo se odrediti prema prioritetnim sektorima te moramo stvoriti strategiju za osiguranje konkurentnosti svojih istraživačko razvojnih potencijala jer riječ je o atraktivnim izvoznim adutima.

Upravo zato i Ericsson Nikola Tesla kontinuirano kroz svoje brojne i snažne istraživačko - razvojne aktivnosti radi na tome da ostane najveći hrvatski izvoznik znanja te pridonese kvalitetnijoj strukturi hrvatskog izvoza. Međutim, za naš daljnji uspješan rad i razvoj poslovanja nije nam dovoljno samo znanje, stručnost, kvaliteta, profesionalnost i inovativnost koje nas kvalificiraju za konkurentsko natjecanja na globalnoj areni, među najbolje Ericssonove razvojno-istraživačke centre. Primjeri drugih zemalja koje su u tom smislu odmakle daleko naprijed govore da su te zemlje svoje prioritetne razvojno-istraživačke kapacitete u strateškim sektorima prepoznale, podržale i stavile u funkciju svog izvoza, razvoja gospodarstva i otvaranja novih radnih mjesta. I to je temelj njihovog uspjeha. E

Gordana Kovačević,
Predsjednica Ericssona Nikole Tesle